

P. M. Jędrzej

Warszawa, dnia 27 marca 2018 r.

**MINISTERSTWO ROLNICTWA
I ROZWOJU WSI**

Podsekretarz Stanu
Rafał Romanowski

Znak sprawy: SSO.dws.073.8.2018

NR 835/18 PODPIS AG

Krajowa Rada Izb Rolniczych

**Pan
Wiktor Szmulewicz
Prezes
Krajowej Rady Izb Rolniczych**

Rafał Romanowski

W odpowiedzi na pismo z dnia 28 lutego 2018 r., znak: KRIR/MJ/254/18, dotyczące uchwał Porozumienia Izb Polski Południowo – Wschodniej, podjętych na posiedzeniu w dniach 12 – 13.12.2017 r., uprzejmie informuję, co następuje.

Odnosnie do uchwały nr 1/K/2017 Porozumienia Izb Polski Południowo – Wschodniej z dnia 13.12.2017 r. w sprawie wystąpienia do MRiRW o rozszerzenie możliwości sprzedaży w ramach rolniczego handlu detalicznego, informuję, że w ustawie z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia (Dz. U. z 2017 r. poz. 149, z późn. zm.), w art. 3 ust. 3 pkt 29b przyjęto definicję „rolniczego handlu detalicznego”, dla której to działalności w polskim porządku prawnym określono specyficzne rozwiązania w kontekście, w szczególności, nadzoru organów urzędowej kontroli nad bezpieczeństwem i jakością produkowanej i wprowadzanej na rynek w ramach takiej działalności żywności i zwolnień podatkowych.

Idea rolniczego handlu detalicznego, zgodnie z ww. definicją, polega w szczególności na tym, że jest to co do zasady handel detaliczny w rozumieniu unijnych przepisów prawa żywnościowego. Definicja handlu detalicznego została określona w art. 3 ust. 7 rozporządzenia (WE) Parlamentu Europejskiego i Rady nr 178/2002 z dnia 28 stycznia 2002 r. ustanawiającego ogólne zasady i wymagania prawa żywnościowego, powołującego Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności oraz ustanawiającego procedury w zakresie bezpieczeństwa żywności (Dz. Urz. UE L 31 z 1.02.2002, str. 1, z późn. zm. – Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 6, str. 463). Zgodnie z ww. definicją, **handel detaliczny oznacza obsługę lub przetwarzanie żywności i jej przechowywanie w punkcie sprzedaży lub w punkcie dostaw dla konsumenta finalnego.** Określenie to obejmuje terminale dystrybucyjne, działalność cateringową, stołówki zakładowe, catering

instytucjonalny, restauracje i podobne działania związane z usługami żywnościowymi, sklepy, centra dystrybucji w supermarketach i hurtowni.

Zgodnie z „Wytycznymi dotyczącymi wykonania niektórych przepisów rozporządzenia (WE) nr 853/2004 dotyczącego higieny w odniesieniu do żywności pochodzenia zwierzęcego”, opracowanymi przez Komisję Europejską¹⁾, tę definicję obejmującą działalność hurtową uznano jednak za zbyt szeroką dla celów higieny żywności. W kontekście higieny żywności handel detaliczny powinien w zasadzie mieć bardziej ograniczone znaczenie, tj. oznaczać: „działalność obejmującą bezpośrednią sprzedaż lub dostawę żywności pochodzenia zwierzęcego konsumentowi końcowemu”. Oznacza to w praktyce, że:

- 1) rozporządzenie (WE) nr 852/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie higieny środków spożywczych (Dz. Urz. UE L 139 z 30.04.2004, str. 1, z późn. zm. – Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 13, t. 34, str. 319) jest wystarczające w przypadku działalności związanej z bezpośrednią sprzedażą lub dostawą żywności pochodzenia zwierzęcego konsumentowi końcowemu,
- 2) w przypadku działalności hurtowej (np. zakładów zajmujących się sprzedażą hurtową lub detaliczną, które prowadzą działalność mającą na celu dostawę żywności pochodzenia zwierzęcego do innego zakładu) wyjątkiem od stosowania rozporządzenia nr 853/2004 są:
 - a) zakłady, których działalność hurtowa polega wyłącznie na składowaniu i transporcie; w takim przypadku stosuje się wymogi rozporządzenia nr 852/2004 oraz wymogi dotyczące temperatury ustanowione w *rozporządzeniu (WE) nr 853/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. ustanawiającym szczególne przepisy dotyczące higieny w odniesieniu do żywności pochodzenia zwierzęcego* (Dz. Urz. UE L 139 z 30.04.2004, str. 55, z późn. zm. – Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 45, str. 14),
 - b) przypadki, w których dostawa, zgodnie z prawem krajowym, jest marginalną, lokalną i ograniczoną działalnością zakładu detalicznego, który głównie zajmuje się zaopatrzeniem konsumenta końcowego; w takim przypadku zastosowanie ma tylko rozporządzenie nr 852/2004.

Definicja konsumenta finalnego/końcowego została natomiast określona w art. 3 ust. 18 rozporządzenia nr 178/2002. Pojęcie to oznacza ostatecznego konsumenta środka spożywczego, który nie wykorzystuje żywności w ramach działalności przedsiębiorstwa sektora żywnościowego.

Reasumując, w ramach handlu detalicznego prawodawca unijny, co do zasady, nie przewidział zbywania żywności na rzecz podmiotów innych niż konsumenci finalni, w tym na rzecz sklepów, restauracji czy szkolnych i przedszkolnych stołówek. Tym samym takie działanie nie

¹⁾ Dokument zamieszczony na stronie internetowej Komisji Europejskiej pod adresem: https://ec.europa.eu/food/sites/food/files/safety/docs/biosafety_fh_legis_guidance_reg-2004-853_pl.pdf, str. 9 (dostęp na 7 marca 2018 r.).

jest aktualnie możliwe w ramach rolniczego handlu detalicznego, który stanowi specyficzną formę handlu detalicznego wprowadzoną w przepisach krajowych.

Ponadto, należy zwrócić uwagę na fakt, że przyjęcie definicji handlu detalicznego w unijnych przepisach prawa żywnościowego ma znaczenie z punktu widzenia zastosowania wymagań higienicznych dla tego typu działalności. Z uwagi na fakt, że tego typu działalność jest prowadzona w krótkich łańcuchach sprzedaży, w przepisach rozporządzenia nr 853/2004 przewidziano, że ww. akt prawny, co do zasady nie ma zastosowania do handlu detalicznego rozumianego jako produkcja i sprzedaż żywności na rzecz konsumenta finalnego (art. 1 ust. 5 lit. a ww. rozporządzenia). Powyższe oznacza, że podmioty prowadzące handel detaliczny, a tym samym rolniczy handel detaliczny, produktami pochodzenia zwierzęcego są co do zasady obowiązane spełniać podstawowe wymagania higieniczne określone, w szczególności, w przepisach rozporządzenia nr 852/2004, bez konieczności spełniania wymagań higienicznych wynikających z przepisów rozporządzenia nr 853/2004.

Prawodawca unijny przewidział także możliwość zastosowania ww. wyłączenia od obowiązywania przepisów rozporządzenia nr 853/2004 (art. 1 ust. 5 lit. b pkt ii), w przypadku, gdy podmiot działający na rynku spożywczym zamierza prowadzić dostawy żywności pochodzenia zwierzęcego z zakładu detalicznego wyłącznie do innych zakładów detalicznych w ramach tzw. działalności marginalnej, lokalnej i ograniczonej, ustanowionej zgodnie z prawem krajowym. Na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w tym zakresie obowiązuje aktualnie *rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 21 marca 2016 r. w sprawie szczegółowych warunków uznania działalności marginalnej, lokalnej i ograniczonej* (Dz. U. poz. 451), które przed przyjęciem w prawie krajowym podlegało procedurze notyfikacji Komisji Europejskiej i pozostałym państwom członkowskim Unii Europejskiej, zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039, z późn. zm.).

Reasumując, o ile na podstawie przepisów krajowych zostałyby przyjęte, że w ramach rolniczego handlu detalicznego (jednej z form handlu detalicznego) przewiduje się zbywanie żywności pochodzenia zwierzęcego na rzecz sklepów, restauracji czy szkolnych i przedszkolnych stołówek, to do zakładów prowadzących taki handel miałyby, co do zasady, zastosowanie wymagania rozporządzenia nr 853/2004, oprócz wymagań rozporządzenia nr 852/2004. Oznacza to m.in., że zakłady prowadzące taką działalność podlegałyby procedurze zatwierdzenia przez właściwy organ urzędowej kontroli żywności oraz istniałaby konieczność zastosowania wobec takich zakładów szczególnych wymagań higienicznych. **W praktyce takie zakłady musiałyby spełnić wymagania analogiczne do zakładów zatwierdzonych.** Niezależnie od powyższego takie działanie nie byłoby zgodne z ideą handlu detalicznego wyrażoną w przepisach unijnych, który zakłada zbywanie żywności w ramach takiego handlu, co do zasady, na rzecz konsumentów finalnych.

Należy jednak podkreślić, że handel detaliczny, a tym samym **rolniczy handel detaliczny, nie**

stanowi jedynej formy działalności, w ramach której rolnicy mogą produkować i wprowadzać na rynek żywność. Zgodnie z obowiązującymi przepisami dotyczącymi bezpieczeństwa żywności, po spełnieniu odpowiednich wymagań, prowadzenie sprzedaży żywności wyprodukowanej przez podmioty działające na rynku spożywczym, w tym rolników, bezpośrednio konsumentom końcowym, jak i do zakładów prowadzących handel detaliczny bezpośrednio zaopatrujących konsumentów końcowych, takich jak np. sklepy, restauracje czy szkolne i przedszkolne stołówki, jest możliwe w ramach następujących form działalności:

- 1) **sprzedaż bezpośrednia** (surowce pochodzenia zwierzęcego oraz mięso drobiu, zajęczaków i zwierząt łownych) – działalność taka podlega rejestracji i jest nadzorowana pod względem bezpieczeństwa żywności przez Inspekcję Weterynaryjną, a wymagania z zakresu bezpieczeństwa żywności określa dla takiej działalności *rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 30 września 2015 r. w sprawie wymagań weterynaryjnych przy produkcji produktów pochodzenia zwierzęcego przeznaczonych do sprzedaży bezpośredniej* (Dz. U. poz. 1703). W ramach ww. działalności sprzedaż ww. produktów prowadzi się konsumentowi końcowemu lub do zakładów prowadzących handel detaliczny bezpośrednio zaopatrujących konsumenta końcowego. Do sprzedaży bezpośredniej dopuszcza się przy tym wyłącznie produkty wyprodukowane z własnych surowców przez podmiot prowadzący taką działalność, a taka sprzedaż może być prowadzona na ograniczonym obszarze.
- 2) **dostawy bezpośrednie** (surowce pochodzenia roślinnego) – działalność taka podlega rejestracji i jest nadzorowana pod względem bezpieczeństwa żywności przez Państwową Inspekcję Sanitarną, a wymagania z zakresu bezpieczeństwa żywności określa dla takiej działalności *rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 6 czerwca 2007 r. w sprawie dostaw bezpośrednich środków spożywczych* (Dz. U. poz. 774). Dostawy bezpośrednie są realizowane bezpośrednio przez producentów produkcji pierwotnej, którzy dostarczają małe ilości środków spożywczych do konsumentów finalnych lub do zakładów detalicznych zaopatrujących konsumentów finalnych i mogą być realizowane na ograniczonym obszarze,
- 3) **działalność marginalna, lokalna i ograniczona** (obrobione lub przetworzone produkty pochodzenia zwierzęcego) – działalność taka podlega rejestracji i jest nadzorowana pod względem bezpieczeństwa żywności przez Inspekcję Weterynaryjną. Wymagania z zakresu bezpieczeństwa żywności określają dla takiej działalności przepisy Unii Europejskiej, w tym przede wszystkim rozporządzenie nr 852/2004, natomiast warunki prowadzenia takiej działalności określa *rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 21 marca 2016 r. w sprawie szczegółowych warunków uznania działalności marginalnej, lokalnej i ograniczonej* (Dz. U. z 2016 r. poz. 451). W ramach działalności marginalnej, lokalnej i ograniczonej można prowadzić sprzedaż konsumentowi końcowemu oraz dostawy do innych zakładów prowadzących handel detaliczny z przeznaczeniem dla konsumenta końcowego, na ograniczonym obszarze.

Ponadto rolnik może sprzedawać żywność do sklepów, restauracji czy szkolnych i przedszkolnych stołówek prowadząc:

- 1) **produkcję podstawową** (surowce pochodzenia zwierzęcego i roślinnego) – działalność taka podlega rejestracji i jest nadzorowana pod względem bezpieczeństwa żywności odpowiednio przez Inspekcję Weterynaryjną (surowce pochodzenia zwierzęcego) albo Państwową Inspekcję Sanitarną (surowce pochodzenia roślinnego), a wymagania higieniczno - sanitarne określają dla takiej działalności przepisy Unii Europejskiej, w tym przede wszystkim rozporządzenie nr 852/2004 (załącznik I),
- 2) **zakład zatwierdzony** (każdego rodzaju żywność) – działalność taka podlega rejestracji i zatwierdzeniu i jest nadzorowana pod względem bezpieczeństwa żywności odpowiednio przez Inspekcję Weterynaryjną (produkty pochodzenia zwierzęcego) albo Państwową Inspekcję Sanitarną (żywność pochodzenia roślinnego), a wymagania higieniczno - sanitarne określają dla takiej działalności przepisy Unii Europejskiej, w tym w szczególności rozporządzenie nr 852/2004 i rozporządzenie nr 853/2004.

Wybór konkretnej formy działalności, w ramach której rolnik zamierza prowadzić wytwarzanie żywności z zamiarem wprowadzania na rynek, zależy od indywidualnej decyzji tego podmiotu podejmowanej w oparciu o jego możliwości, potrzeby i oczekiwania. **Obecnie obowiązujące przepisy z zakresu bezpieczeństwa żywności nie stanowią zatem przeszkody, aby produkty polskich rolników mogły być wprowadzane do obrotu za pośrednictwem sklepów, restauracji czy szkolnych i przedszkolnych stołówek w ramach innych niż handel detaliczny, czy też rolniczy handel detaliczny, form działalności, o ile rolnik zdecyduje się na takie wydłużenie łańcucha dystrybucji własnych produktów i udział w nim pośredników.**

Należy przy tym zauważyć, że przepisy prawa krajowego dotyczące produkcji i wprowadzania na rynek żywności wytworzonej we własnym gospodarstwie, obowiązujące na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (RP) nie różnią się znacząco od przepisów innych państw członkowskich Unii Europejskiej.

Przykładowo w Republice Federalnej Niemiec, Republice Austrii i Zjednoczonym Królestwie Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej przepisy prawa krajowego nie przewidują możliwości prowadzenia dostaw żywności przez zakłady prowadzące handel detaliczny. Prowadzenie dostaw jest natomiast możliwe w tych państwach na uproszczonych zasadach, tak jak na terytorium RP, w ramach sprzedaży bezpośredniej czy dostaw bezpośrednich oraz działalności marginalnej, lokalnej i ograniczonej.

W kwestii zmiany przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych w celu umożliwienia rolnikom dokonującym sprzedaży nieprzetworzonych i przetworzonych produktów rolnych w ramach rolniczego handlu detalicznego, zbywania tych produktów lokalnym sklepom, restauracjom oraz podmiotom prowadzącym stołówki szkolne i przedszkolne, także na terenie powiatów ościennych, informuję, że zgodnie z przepisami art. 20 ust. 1ea. ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku

dochodowym od osób fizycznych (Dz.U. z 2018 r. poz. 200), w ramach rolniczego handlu detalicznego dopuszcza się sprzedaż na rzecz osób prawnych, jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej lub na rzecz osób fizycznych na potrzeby prowadzonej przez nie pozarolniczej działalności gospodarczej, do wysokości ilości żywności określonej w przepisach wydanych na podstawie art. 44a ust. 3 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia (Dz.U. z 2017 r. poz. 149 i 60).

Uwzględniając powyższe, na poziomie resortu rolnictwa nie są planowane prace legislacyjne zmierzające do zmiany formuły rolniczego handlu detalicznego w sposób zaproponowany w Uchwale nr 1/K/2017 Porozumienia Izby Polskiej Południowo - Wschodniej z dnia 13 grudnia 2017 r.

Odnosnie do *uchwały nr 2/K/2017 Porozumienia Izby Polskiej Południowo – Wschodniej z dnia 13.12.2017 r. w sprawie wystąpienia do MRiRW w sprawie zachowania możliwości przeprowadzania uboju rytualnego zwierząt oraz zachowania możliwości prowadzenia chowu zwierząt futerkowych*, informuję, że Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi nie prowadzi żadnych prac legislacyjnych mających na celu wprowadzenie zakazu stosowania uboju rytualnego zwierząt i zakazu hodowli zwierząt futerkowych w Polsce. Projekt ustawy o zmianie ustawy o ochronie zwierząt oraz niektórych innych ustaw, który został wniesiony do Sejmu RP w dniu 6 listopada 2017 r., jest projektem poselskim i w związku z tym wszystkie uwagi dotyczące tego projektu powinny być kierowane do Sejmu RP, względnie do odpowiedniej komisji sejmowej wyznaczonej przez Marszałka Sejmu RP do rozpatrzenia tego projektu. Zgodnie z uchwałą nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. Regulamin pracy Rady Ministrów (M. P. z 2016 r. poz. 1006, z późn. zm.), stanowisko do pozarządowego projektu ustawy przygotowuje Rząd. Zgodnie z § 147 tej uchwały do postępowań z projektem stanowiska Rządu do pozarządowego projektu ustawy stosuje się przepisy działu III ze zmianami wynikającymi z przepisów rozdziału 6 w dziale IV tej uchwały. W chwili obecnej Rząd nie zajmuje się przygotowaniem projektu stanowiska do ww. projektu ustawy.

Odnosnie do *uchwały nr 3/K/2017 Porozumienia Izby Polskiej Południowo – Wschodniej z dnia 13.12.2017 r. w sprawie wystąpienia do MRiRW o podjęcie rozmów z Ministrem Środowiska o pilne rozwiązanie problemu nadmiernej populacji gatunków dzikich zwierząt, zagrażających żywotnym interesom rolnictwa i leśnictwa*, informuję, iż zasady gospodarki łowieckiej, w tym właściwej liczebności populacji poszczególnych gatunków zwierzyny, przy zachowaniu równowagi środowiska przyrodniczego, odstrzału redukcyjnego, zastępczego, rocznych planów łowieckich, określają przepisy *ustawy z dnia 13 października 1995 r. Prawo łowieckie* (Dz. U. z 2017 r. poz., 1295, z późn. zm.). Stosownie do ww. ustawy gospodarka łowiecka prowadzona jest w obwodach łowieckich przez dzierżawców lub zarządców m. in. w oparciu o roczne plany łowieckie i wieloletnie łowieckie plany hodowlane.

Zgodnie z art. 6 *ustawy z dnia 13 października 1995 r. Prawo łowieckie*, naczelnym organem administracji rządowej w zakresie łowiectwa jest Minister Środowiska. Natomiast, o ile ww. ustawa nie stanowi inaczej, administrację w zakresie łowiectwa, co do zasady sprawuje samorząd województwa.

Wprawdzie Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi nie odpowiada za gospodarkę łowiecką, w gestii resortu rolnictwa oraz podległych Inspekcji pozostają sprawy związane z ochroną zdrowia zwierząt. Zatem wszelkie działania związane z afrykańskim pomorem świń nie tylko na obszarach wystąpienia ognisk i przypadków ASF, ale całego kraju MRiRW podejmuje z uwagi na konieczność ograniczenia zagrożenia rozprzestrzeniania się tej choroby zakaźnej.

Redukcja populacji dzików prowadzona jest w sposób ciągły w ramach planowej gospodarki łowieckiej na terenie całego kraju oraz dodatkowo poprzez odstrzał sanitarny dzików, na obszarach, na których występuje ASF lub które są bezpośrednio zagrożone jego wystąpieniem.

W celu ułatwienia odstrzału sanitarnego, w resorcie rolnictwa opracowano *ustawę z dnia 20 lipca 2017 r. o zmianie ustawy o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt* (Dz. U. poz. 1521), której głównym celem jest usprawnienie realizacji odstrzału sanitarnego na obszarach, na których ASF występuje lub które są bezpośrednio zagrożone jego wystąpieniem.

Zgodnie z ww. ustawą, możliwe jest dopuszczenie do polowań osób, posiadających uprawnienia, a nie będących członkami koła łowieckiego działającego na danym terenie, do wykonywania odstrzału sanitarnego zwierząt. Możliwość wyznaczenia dodatkowych osób pozostawiono w dyspozycji Polskiego Związku Łowieckiego. Pozwala to na przeprowadzenie odstrzału sanitarnego przy zachowaniu wszelkich zasad bezpieczeństwa, zarówno w zakresie prowadzenia polowania, jak również ograniczenia nadmiernego, niekontrolowanego ruchu myśliwych w obwodach łowieckich, w których choroba występuje.

Ponadto opracowana *została ustawa z dnia 14 grudnia 2017 r. o zmianie niektórych ustaw w celu ułatwienia zwalczania chorób zakaźnych zwierząt* (Dz. U. z 2018 r. poz. 50), której celem jest usprawnienie działań prowadzonych w ramach likwidowania oraz zapobiegania chorobom zakaźnym zwierząt.

W związku z powyższym, ww. ustawą wprowadzone zostały zmiany legislacyjne w następujących ustawach:

- 1) z dnia 12 października 1990 r. o ochronie granicy państwowej (Dz. U. z 2017 r. poz. 660),
- 2) z dnia 13 października 1995 r. – Prawo łowieckie (Dz. U. z 2017 r. poz. 1295, z późn. zm.),
- 3) z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2016 r. poz. 2147, z późn. zm.),
- 4) z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej (Dz. U. z 2018 r. poz. 36),
- 5) z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. z 2017 r. poz. 1855, z późn. zm.).

Ustawa uszczegóławia ww. przepisy prawne w zakresie zwalczania chorób zakaźnych zwierząt umożliwiając dodatkowe działania niezbędne do skutecznego zwalczania chorób zakaźnych zwierząt, m.in. w zakresie:

- odstrzału i odłowu dzików,
- zabezpieczenia przed ich migracją – umożliwienie wykonywania bariery w pasie drogi granicznej,

- działań prowadzonych przez organy Inspekcji Weterynaryjnej.

Ponadto, zostały opracowane rekomendacje działań dotyczących zminimalizowania ryzyka rozprzestrzeniania się wirusa ASF na tereny dotychczas wolne od ASF na terytorium RP, a tym samym skuteczne zwalczanie choroby w dotychczasowych strefach objętych ograniczeniami, wynikające z ustaleń podjętych w trakcie spotkania w dniu 05.01.2018 r. z Prezesem Rady Ministrów, rekomendacji RZZK oraz „mapy drogowej”, które zostały przyjęte na 50 posiedzeniu Grupy Zadaniowej do spraw łagodzenia skutków związanych z wystąpieniem przypadków afrykańskiego pomoru świń.

Ww. rekomendacje zawierają szereg zagadnień, które zostały skierowane do podmiotów odpowiedzialnych za ich realizację ze wskazaniem terminu realizacji.

Zagadnienie dotyczące przeprowadzenia przez Polski Związek Łowiecki i Lasy Państwowe weryfikacji wieloletnich planów hodowlanych w zakresie rekomendacji Rządowego Zespołu Zarządzania Kryzysowego (RZZK) wraz z weryfikacją strategii obniżania populacji dzików realizowanej zgodnie z RZZK zostało skierowane do Ministra Środowiska z terminem realizacji do końca lutego 2018 r. Ponadto, do Ministra Środowiska adresowane jest zagadnienie dotyczące zredukowania populacji dzików do poziomu 0,1 osobnika na km² na terenie całego kraju z terminem realizacji do końca marca 2018 r.

Odnosząc się do kwestii szkód łowieckich, informuję, że zgodnie z art. 6 *ustawy z dnia 13 października 1995 r. Prawo łowieckie*, naczelnym organem administracji rządowej w zakresie łowiectwa jest minister właściwy do spraw środowiska. Sprawy dotyczące szacowania szkód łowieckich, wypłat odszkodowań oraz współpracy z kołami łowieckimi powinny być kierowane do Ministerstwa Środowiska, a nie do Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, który nie jest właściwy w sprawach dotyczących szkód łowieckich.

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi aktywnie uczestniczy we wszystkich działaniach mających na celu rozwiązanie problemów związanych ze szkodami wyrządzanymi przez zwierzęta łowne i zwierzęta objęte ochroną gatunkową.

Aktualnie, zgodnie z art. 46 ust. 1 *ustawy Prawo łowieckie*, dzierżawca lub zarządca obwodu łowieckiego jest obowiązany do wynagradzania szkód wyrządzonych w uprawach i płodach rolnych przez dziki, łosie, jelenie, daniela i sarny, a także szkód powstałych przy wykonywaniu polowania. Sposób postępowania przy szacowaniu szkód oraz wypłat odszkodowań za wyrządzone szkody określa rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 8 marca 2010 r. w sprawie sposobu postępowania przy szacowaniu szkód oraz wypłat odszkodowań za straty w uprawach i płodach rolnych (Dz. U. Nr 45, poz. 272).

Ponadto, zgodnie z art. 126 *ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody* (Dz. U. z 2018 r. poz. 142), Skarb Państwa odpowiada za szkody wyrządzone przez:

- 1) żubry – w uprawach, płodach rolnych lub w gospodarstwie leśnym;
- 2) wilki i rysie – w pogłowie zwierząt gospodarskich;
- 3) niedźwiedzie – w pasiekach, w pogłowie zwierząt gospodarskich oraz w uprawach rolnych;

4) bobry – w gospodarstwie rolnym, leśnym lub rybackim.

Ogłędzin i szacowania szkód, a także ustalania wysokości odszkodowania i jego wypłaty, dokonuje regionalny dyrektor ochrony środowiska, a na obszarze parku narodowego - dyrektor tego parku.

Odnosnie do *uchwały nr 4/K/2017 Porozumienia Izby Polskiej Południowo – Wschodniej z dnia 13.12.2017 r. w sprawie zniesienia obowiązku przekazania gospodarstwa przez osoby przechodzące na emerytury rolnicze z KRUS* należy zauważyć, że sformułowana w uchwale propozycja zmiany w przepisach *ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników* (Dz.U. z 2017 r. poz. 2336) w istocie sprowadza się do rezygnacji z wymogu zaprzestania działalności rolniczej w celu wypłaty świadczeń emerytalno - rentowych rolniczych w pełnej wysokości.

Mając jednak na względzie konstrukcję ubezpieczenia społecznego rolników, należy stwierdzić, że prawo do emerytury rolniczej przysługuje po osiągnięciu wieku emerytalnego i po udokumentowaniu wymaganego stażu ubezpieczeniowego rolniczego. Z kolei renta rolnicza jest uzależniona od posiadania wymaganego okresu ubezpieczenia społecznego rolników oraz stwierdzonej trwałej lub okresowej całkowitej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym i od podlegania ubezpieczeniu w okresie, w którym powstała niezdolność do pracy lub nie wcześniej niż 18 miesięcy przed dniem powstania niezdolności. Zatem, prowadzenie działalności rolniczej nie warunkuje nabycia prawa do świadczeń emerytalno-rentowych rolniczych.

Zarówno emerytura rolnicza, jak i renta rolnicza składają się z dwóch części: części składkowej i części uzupełniającej. Część składkowa stanowi część ubezpieczeniową świadczenia emerytalnego. Jej wysokość uzależniona jest od długości stażu ubezpieczeniowego i wysokości emerytury podstawowej. Część składkowa emerytury rolniczej wypłacana jest zawsze – niezależnie od prowadzenia, bądź nie, działalności rolniczej.

Część składkowa jest niska ze względu na to, że jest pochodną opłacanych składek na ubezpieczenie społeczne rolników, które z kolei są dostosowane do możliwości finansowych rolników. Ze względu na ograniczoną wysokość części składkowej, ww. ustawa o ubezpieczeniu społecznym rolników przewiduje uzupełnienie emerytury i renty rolniczej o część uzupełniającą. Wysokość części uzupełniającej wynosi od 85% do 95% emerytury podstawowej. Warunkiem wypłaty części uzupełniającej świadczenia emerytalno - rentowego rolniczego, finansowanej w całości z budżetu państwa, a więc będącej *de facto* emeryturą państwową, jest zaprzestanie prowadzenia działalności rolniczej w myśl przepisów ww. ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, co często łączy się z przekazaniem gospodarstwa rolnego, aby nie przerywać prowadzonej w nim działalności rolniczej. W ten sposób państwo finansuje jeden z instrumentów polityki rolnej – stymulowanie wymiany pokoleniowej wśród właścicieli gospodarstw rolnych. Zatem, z zasady część uzupełniająca jest to państwowa rekompensata za zaprzestanie prowadzenia działalności rolniczej i pełni dodatkowo rolę instrumentu polityki rolnej, wspierającego wymianę pokoleniową w rolnictwie, jeżeli dojdzie do przekazania gospodarstwa rolnego. Jest to konstrukcja przejrzysta i zrozumiała, bowiem emeryt lub

rencista, który nie chce zaprzestać działalności rolniczej jest uprawniony do części świadczenia, która odpowiada składkom finansowanym przez niego w okresie aktywności zawodowej. Z kolei, jeżeli zaprzestanie prowadzenia tej działalności, może liczyć na dodatkowe wsparcie ze strony państwa w postaci części uzupełniającej, której zadaniem jest zrekompensowanie utraconego dochodu z działalności rolniczej.

Jest to bez wątpienia najistotniejszy mechanizm uzasadniający dalsze funkcjonowanie odrębnych uregulowań w zakresie ubezpieczenia społecznego rolników i rezygnacja z niego spowoduje znaczącą degradację znaczenia odrębnych rozwiązań dla rolników w zakresie zabezpieczenia społecznego.

Pozostawienie tych rozwiązań w obecnej postaci, pozwala na kojarzenie celów rozwojowych z niezbędnym zakresem zabezpieczenia, a odmiennosc w sposobie finansowania emerytur rolniczych i pracowniczych, uzasadnia utrzymanie różnic w odniesieniu do wypłaty świadczeń emerytalnych z ZUS i z KRUS. W świetle powyższych wyjaśnień, nie znajdują uzasadnienia proponowane zmiany.

Odnosnie do *uchwały nr 5/K/2017 Porozumienia Izby Polskiej Południowo – Wschodniej z dnia 13.12.2017 r. w sprawie minimalnej stawki wynagrodzenia godzinowego przy zatrudnianiu pracowników sezonowych*, informuję, iż Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi pismem z dnia 5 marca 2018 r. znak: SSO.dws.073.8.2018 zwrócił się do Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej o udzielenie Krajowej Radzie Izby Rolniczych odpowiedzi w zakresie zagadnień poruszonych w tej uchwale.

Odnosnie do *uchwały nr 6/K/2017 Porozumienia Izby Polskiej Południowo – Wschodniej z dnia 13.12.2017 r. w sprawie opłat z tytułu ochrony prawnej roślin uprawnych*, informuję, że ostatnia zmiana *ustawy o ochronie prawnej odmian roślin* została uchwalona 8 czerwca 2017 r. Zmiana ustawy była wynikiem wielokrotnie ponawianych wniosków Krajowej Rady Izby Rolniczych. Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi podejmowało starania aby doszło do porozumienia między hodowcami odmian roślin a reprezentującą rolników Krajową Radą Izby Rolniczych w zakresie pobierania opłat z tytułu wykorzystania do siewu we własnym gospodarstwie materiału ze zbioru (FSS).

Mając na uwadze nieskuteczność działań pozalegisłacyjnych (brak porozumienia), opracowano w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi *projekt ustawy zmieniającej ustawę o ochronie prawnej odmian roślin* uwzględniający postulaty Krajowej Rady Izby Rolniczych.

Ustawa z dnia 26 czerwca 2003 r. o ochronie prawnej odmian roślin została znowelizowana ustawą z dnia 8 czerwca 2017 r. o zmianie ustawy o ochronie odmian roślin (Dz.U. z 2017 r. poz. 1238), w zakresie wnioskowanym przez KRIR, tj. zwolnienia posiadaczy gruntów rolnych oraz organizacji posiadaczy gruntów rolnych z:

- 1) obowiązku przekazywania pisemnej informacji dotyczącej wykorzystania materiału ze zbioru jako materiału siewnego;
- 2) wnoszenia opłat od rozmnożeń własnych, w przypadku odmian chronionych co do których hodowca zrezygnował z pobierania tych opłat;

3) obowiązku poddania się kontroli wykorzystania materiału ze zbioru jako materiału siewnego.

Ponadto, w ustawie uwzględniono również postulowaną przez KRIR możliwość jednorazowego pobierania opłat od rozmnożeń własnych przy zakupie kwalifikowanego materiału siewnego. KRIR uczestniczyła w pracach nad tym projektem, biorąc udział w konsultacjach publicznych, a także na etapie prac parlamentarnych. Ostateczny kształt ustawy z dnia 8 czerwca 2017 r. o zmianie ustawy o ochronie prawnej odmian roślin, uwzględnia wnioski KRIR zgłaszane w trakcie procesu legislacyjnego.

W tej sytuacji, mając na uwadze, że postulowane przez KRIR zmiany zostały wprowadzone do ustawy, wnioskowanie przez izby rolnicze o kolejną zmianę ww. ustawy wydaje się przedwczesne. Należy zauważyć, że czas obowiązywania nowych przepisów był zbyt krótki do przeprowadzenia chociażby jednego cyklu roślinnej produkcji rolnej. Aby zaobserwować działanie nowych przepisów potrzebne są przynajmniej 2 - 3 takie cykle. Należy zauważyć, że stabilność i przewidywalność prawa stanowi jeden z czynników sprzyjających prowadzeniu każdej działalności gospodarczej, w tym działalności rolniczej.

Jednocześnie należy podkreślić, że *ustawa o ochronie prawnej odmian roślin* reguluje funkcjonowanie systemu ochrony prawnej odmian roślin oraz odstępstwa rolnego na poziomie krajowym. Na terytorium Unii Europejskiej funkcjonuje natomiast, niezależny od systemów krajowych, system ochrony prawnej odmian roślin. Hodowcy mają tym samym możliwość wyboru systemu ochrony prawnej swojej odmiany, przez zgłoszenie wniosku w jednym lub w kilku państwach członkowskich UE (poziom ochrony krajowej) lub też we Wspólnotowym Urzędzie Odmian Roślin (poziom ochrony wspólnotowej).

W przypadku ochrony wspólnotowej zastosowanie mają przepisy *rozporządzenia Rady 2100/94 z dnia 27 lipca 1994 r. w sprawie wspólnotowego systemu ochrony odmian roślin* (Dz. U. L 227/1 z 1.9.1994), którego przepisy stosuje się wprost w państwach członkowskich UE, co oznacza, że wyłączne prawo do odmiany przyznane przez Wspólnotowy Urząd Odmian Roślin (ang. Community Plant Variety Office – CPVO) obejmuje terytorium wszystkich państw członkowskich UE, a więc także Polskę. Wspólnotowe wyłączne prawo do odmiany administrowane jest przez Wspólnotowy Urząd Odmian Roślin, z siedzibą w Angers we Francji. Należy zakładać, że hodowcy prowadzący obrót materiałem siewnym swoich odmian w wielu państwach członkowskich UE (szczególnie duże koncerny międzynarodowe) chętniej wybierają ochronę w systemie wspólnotowym.

Zmiany wprowadzone w *ustawie o ochronie prawnej odmian roślin* nie mają wpływu na prawo wspólnotowe, w tym nie regulują zasad pobierania opłat z tytułu korzystania z materiału ze zbioru we własnym gospodarstwie do siewu. W związku z powyższym, niezależnie od zmian wprowadzonych w *ustawie o ochronie prawnej odmian roślin*, izby rolnicze i hodowcy powinni wspólnie poszukiwać rozwiązań określających wzajemne relacje wynikające z praw własności intelektualnej do odmian roślin. Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi będzie rozpatrywało każdą wspólną propozycję, uzgodnioną pomiędzy rolnikami i hodowcami, dotyczącą uregulowania wzajemnych relacji w zakresie

wprowadzania postępu biologicznego w produkcji roślinnej i przekazywania hodowcom opłat licencyjnych i opłat od „rozmnożeń własnych”. Dlatego, w tej sprawie niezbędne jest spójne stanowisko wszystkich izb rolniczych.

Odnosnie do *uchwały nr 7/K/2017 Porozumienia Izb Polski Południowo – Wschodniej z dnia 13.12.2017 r. w sprawie rozwiązania problemu braku Wojewódzkich Biur Geodezji i Kartografii w niektórych województwach w kontekście scaleń gruntów rolnych*, informuję, że na podstawie art. 25 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 13 października 1998 r. - *Przepisy wprowadzające ustawy reformujące administrację publiczną (Dz. U. Nr 133, poz. 872, z późn. zm.)* z dniem 1 stycznia 1999 r. samorząd województwa przejął, mające siedzibę na obszarze województwa, wojewódzkie państwowe jednostki organizacyjne nie posiadające osobowości prawnej - biura geodezji i terenów rolnych oraz ich oddziały. Zgodnie z art. 3 ust. 4 ustawy z dnia 26 marca 1982 r. o *scalaniu i wymianie gruntów (Dz. U. z 2014 r., poz. 700, z późn. zm.)*, samorząd województwa koordynuje i wykonuje prace scaleniowo-wymienne przy pomocy przekazanych mu wojewódzkich biur geodezji i terenów rolnych lub jednostek utworzonych przez ten samorząd do realizacji tych zadań. To do samorządu województwa należy zatem decyzja o funkcjonowaniu takiej jednostki na terenie danego województwa. Obecnie takie jednostki funkcjonują w 12 województwach jako wojewódzkie biura geodezji i terenów rolnych, które od lat specjalizują się w tego rodzaju pracach. Natomiast w pozostałych czterech województwach samorządy województw podjęły decyzje w sprawie likwidacji takich biur:

- a) zachodniopomorskie – w 2000 r.,
- b) warmińsko-mazurskie – w 2002 r.,
- c) opolskie – w 2003 r.,
- d) kujawsko-pomorskie – w 2008 r.

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi wystąpił do marszałków województw z prośbą o zgłaszanie zapotrzebowania na środki na realizację operacji typu „Scalanie gruntów” w ramach poddziałania „Wsparcie na inwestycje związane z rozwojem, modernizacją i dostosowywaniem rolnictwa i leśnictwa” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014 - 2020. W odpowiedzi województwa: kujawsko-pomorskie, warmińsko-mazurskie i zachodniopomorskie, poinformowały, że nie wdrażają operacji „Scalanie gruntów” w ramach PROW 2014 - 2020.

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi, określając wysokość limitów środków dostępnych w poszczególnych województwach na operacje typu "Scalanie gruntów" w ramach poddziałania "Wsparcie na inwestycje związane z rozwojem, modernizacją i dostosowywaniem rolnictwa i leśnictwa" Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014 – 2020, kieruje się szczególnymi potrzebami i warunkami zidentyfikowanymi w poszczególnych województwach. W związku z tym, zgodnie z *rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 12 października 2015 r. w sprawie wysokości limitów środków dostępnych w poszczególnych województwach lub latach w ramach określonych działań lub poddziałań Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (Dz. U. poz. 1755, z późn. zm.)* dla województw: kujawsko-pomorskiego, warmińsko-

mazurskiego i zachodniopomorskiego nie zostały przyznane takie środki z uwagi na niezgłoszenie przez te województwa zapotrzebowania na prowadzenie na ich terenie prac scaleniowo - wymiennych. Natomiast wysokość limitu środków w ramach poddziałania "Wsparcie na inwestycje związane z rozwojem, modernizacją i dostosowywaniem rolnictwa i leśnictwa" dostępnych w województwie opolskim została trzykrotnie zwiększona z 972 963 euro do 3 119 372 euro.

Należy wskazać, że województwo opolskie zawarło w dniu 22 lipca 2014 r. porozumienie z województwem małopolskim, mające na celu powierzenie województwu małopolskiemu wykonania zadania publicznego w zakresie wykonania prac scaleniowo-wymiennych na terenie województwa opolskiego. Ze sprawozdania miesięcznego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa z realizacji PROW 2014 - 2020 od uruchomienia Programu na dzień 31 stycznia 2018 r. wynika, że w województwie opolskim na operacje typu „Scalanie gruntów” zostały zawarte trzy umowy o przyznaniu pomocy na łączną kwotę 13 040 016,78 zł, co stanowi pełny przyznany limit środków. Obawa wyrażona w Uchwale nr 7 o niewykorzystanie środków unijnych w województwach, w których brak jest wojewódzkich biur geodezji i terenów rolnych, wydaje się być zatem nieuzasadniona.

Odnosząc się natomiast do wniosku o wprowadzenie rozwiązań ułatwiających przygotowanie i przeprowadzenie scaleń gruntów, np. poprzez umożliwienie wykonania tych prac przez geodetów, jako osób zaufania publicznego, należy przede wszystkim podkreślić, że do Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi nie docierają żadne skargi na działalność jednostek wykonujących prace scaleniowo - wymienne. Ustawowe uregulowanie określające, że prace scaleniowo - wymienne mogą wykonywać jedynie jednostki organizacyjne „wbudowane” niejako w struktury samorządu wojewódzkiego jest w pełni uzasadnione wyjątkowym charakterem tych prac. Prace te bowiem dotyczą konstytucyjnie chronionej własności mienia rolników i muszą wzbudzać u nich zaufanie, że jednostka wykonawcza przemieszczająca ich grunty w inne gospodarczo ekwiwalentne miejsca, działa pod ścisłym nadzorem organu państwa, do którego w każdej chwili mogą złożyć zastrzeżenia. Czynności ściśle geodezyjne w procesie scalenia gruntów stanowią tylko znikomy zakres całości prac. Scalanie gruntów jest skomplikowanym zabiegiem urządzeniowo - rolnym i nie może wykonywać go prywatna firma geodezyjna, nawet jeśli jej pracownicy uzyskali uprawnienia do wykonywania określonych operacji geodezyjnych. Proces scaleniowy może trwać kilka lat i dlatego za jego realizację odpowiedzialna jest jedna jednostka organizacyjna, której funkcjonowanie nie może być zagrożone z powodu np. upadłości. Taki system nie wyklucza udziału prywatnych firm geodezyjnych w wykonywaniu poszczególnych ściśle zdefiniowanych zadań geodezyjnych potrzebnych w całym procesie scaleniowym, np. przygotowanie podkładów mapowych, założenie sieci osnowy geodezyjnej, bądź wytyczenie projektu w terenie.

Niezależnie od aktualnie obowiązujących regulacji prawnych w tym zakresie, Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi zainicjował prace nad kompleksowym rozwojem gospodarowania przestrzenią na obszarach wiejskich. Głównym celem tych prac jest stworzenie podstaw prawnych

umożliwiających racjonalne kształtowanie przestrzeni obszarów wiejskich w aspekcie lokalnym i krajowym, w tym zmianę obowiązujących przepisów dotyczących prowadzenia prac geodezyjnych na obszarach wiejskich. W tym zakresie przewiduje się aktywny udział Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa, który obecnie w zakresie swoich zadań ma m.in. inicjowanie prac urządzeniowo - rolnych, a także tworzenie oraz poprawę struktury obszarowej gospodarstw rodzinnych.

Odnosnie do *uchwały nr 8/K/2017 Porozumienia Izby Polskiej Południowo – Wschodniej z dnia 13.12.2017 r. w sprawie rozwiązania problemu braku środków na bioasekurację w gospodarstwach rolnych, w szczególności na budowę ogrodzeń* informuję, iż działania Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014 - 2020 realizujące wsparcie w zakresie bioasekuracji na rzecz ograniczenia skutków ASF na terenie kraju mają charakter wspomagający.

O pomoc na realizację operacji inwestycyjnych polegających na budowie infrastruktury potrzebnej do stworzenia odpowiednich warunków bioasekuracji, rolnicy posiadający gospodarstwa rolne w strefach wyznaczonych w związku ze zwalczaniem ASF, mogą ubiegać się w ramach instrumentu PROW 2014 - 2020 „*Wsparcie inwestycji w środki zapobiegawcze, których celem jest ograniczenie skutków prawdopodobnych klęsk żywiołowych, niekorzystnych zjawisk klimatycznych i katastrof*”. Formą wsparcia jest refundacja do 80% kosztów kwalifikowalnych operacji.

Zakres kosztów kwalifikowalnych w zakresie związanym z zapobieganiem ASF dotyczy kosztów ogrodzenia chlewni i terenu obsługującego chlewnię lub utworzenie zadaszonej niecki do dezynfekcji.

Maksymalna kwota wsparcia dla beneficjenta do 100 000 zł.

Minimalny koszt operacji: 10 000 zł.

Minimalna wielkość stada wynosi 300 sztuk.

W dniach 28 września – 27 października 2017 r. odbył się pierwszy nabór wniosków w ramach powyższego podziałania. Wnioski o pomoc na inwestycje w zakresie bioasekuracji złożyło 192 rolników na kwotę blisko 12 471 tys. zł. W drugim naborze przeprowadzonym w dniach od 2 do 31 stycznia 2018 r., według danych na 4 marca br., wpłynęło 116 wniosków na kwotę prawie 8 298 tys. zł. Należy podkreślić, że nabory w tym instrumencie pomocy prowadzone są w miarę występujących potrzeb, po analizie bieżącej sytuacji.

Przeprowadzona analiza realizacji tego instrumentu pomocy wykazała potrzebę zmian i rozszerzenia dostępu do pomocy. Dlatego też procedowane są obecnie zmiany polegające na umożliwieniu otrzymania pomocy przez rolników prowadzących produkcję świń na obszarze ASF, na poziomie co najmniej 50 świń oraz rozszerzające zakres kosztów kwalifikowalnych o urządzenia do dezynfekcji.

Ponadto, dodatkowo złożona została propozycja do KE, aby pomoc na inwestycje w zakresie bioasekuracji, w ramach powyższego instrumentu PROW 2014 - 2020, mogli otrzymać hodowcy świń na obszarze całego kraju.

W ramach PROW 2014 - 2020 na obszarach wyznaczonych w związku ze zwalczaniem afrykańskiego pomoru świń (ASF) realizowane są także instrumenty wsparcia zachęcające rolników do zmiany profilu produkcji lub rozpoczęcia działalności gospodarczej niezwiązanej z rolnictwem:

- *Restrukturyzacja małych gospodarstw.*
- *Premie na rozpoczęcie działalności pozarolniczej.*

Wsparcie w ramach powyższych instrumentów pomocy związane jest z koniecznością zaprzestania produkcji trzody chlewnej.

Rolnicy prowadzący produkcję trzody chlewnej na pozostałych obszarach kraju, także mogą skorzystać z ww. instrumentów, jednak w tym przypadku rezygnacja z produkcji trzody chlewnej ma charakter dobrowolny. Poza obszarami ASF zasady wdrażania ww. instrumentów są także mniej atrakcyjne (np. do wielkości ekonomicznej gospodarstwa wlicza się produkcję trzody chlewnej).

Zarówno rolnicy zamieszkujący na obszarach ASF zajmujący się produkcją trzody chlewnej, jak i rolnicy zajmujący się innymi kierunkami produkcji, mogą korzystać dla rozwoju swoich gospodarstw także z innych instrumentów inwestycyjnych realizowanych w ramach PROW 2014 - 2020: *Modernizacja gospodarstw rolnych, Tworzenie grup i organizacji producentów, Inwestycje w gospodarstwach położonych na obszarach Natura 2000, Wsparcie inwestycji w przetwarzanie produktów rolnych, obrót nimi lub ich rozwój.*

Odnosnie do uchwały nr 9/K/2017 Porozumienia Izby Polskiej Południowo – Wschodniej z dnia 13.12.2017 r. w sprawie dofinansowania Krajowej Spółki Cukrowej, informuję, że Izba Krajowa Spółka Cukrowa S.A. z siedzibą w Toruniu realizuje szereg działań inwestycyjnych w ramach Planu inwestycji, będącego integralną częścią Planu rzeczowo- finansowego Spółki na 2017/2018.

Wszystkie inwestycje realizowane w Krajowej Spółce Cukrowej S.A. mają na celu przede wszystkim optymalizację wielkości produkcji cukru w kampanii cukrowniczej 2017/2018 na poziomie 935 200 ton oraz zapewnienie stabilnej bazy surowcowej poprzez skup buraków cukrowych w kampanii cukrowniczej 2017/2018 na poziomie 6 175 700 ton przy optymalizacji kosztów działalności w procesach wspierających produkcję cukru.

PODSEKRETARZ STANU

Rafał Komarczewski

